

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΤΑΞΗΣ

Ημερομηνία: 29/5/2018

Ώρα: 7:45-9:45

Χρόνος εξέτασης: 2 ώρες

Αρ. σελίδων: 4

ΟΔΗΓΙΕΣ:

- α. Να γράψετε **ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΑΣ** στα **ΦΥΛΛΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ**.
- β. Να γράψετε μόνο με μπλε ή μαύρο μελάνι.
- γ. Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή ταινίας.
- δ. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερα (4) μέρη.
- ε. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερις (4) σελίδες.

ΜΕΡΟΣ Α΄ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Να απαντήσετε **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ** και στις δύο(2) ερωτήσεις.

1. Να αντιστοιχίσετε τα γράμματα της στήλης Α΄ με τους αριθμούς της στήλης Β΄, γράφοντάς τα στα φύλλα εξέτασής σας. Προσοχή : στη στήλη Β΄ περισεύει ένα στοιχείο. (4x0.5=2 μον.)

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Λεωνίδας	Α. Κύπρος
2. Δράκοντας	Β. Γραμμική Β
3. Μάικλ Βέντρις και Τζον Τσάντγουικ	Γ. Μάχη Μαραθώνα
4. Σταυρόσχημα ειδώλια	Δ. «Μολών λαβέ»
	Ε. Αυστηροί νόμοι

2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «ορθό» ή «λάθος» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στα πιο κάτω. (4x0.5=2 μον.)

- (α) Η θρησκεία των Μυκηναίων ήταν πολυθεϊστική.
- (β) Ο Ερρίκος Σλήμαν έκανε ανασκαφές στην πόλη της Κνωσού.
- (γ) Η Γενική Συνέλευση όλων των κατοίκων της Αθήνας ονομαζόταν Απέλλα.
- (δ) Η Έγκωμη και το Κίτιον υπήρξαν μεγάλα κέντρα κατεργασίας χαλκού και λιμάνια εξαγωγής του.

ΜΕΡΟΣ Β' (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

- α) **Σεισάχθεια** (τι ήταν, τι προέβλεπε, ποιος την εφάρμοσε) (μον.1,5)
β) **Κούρος** (περίοδος ανάπτυξης, δυο [2] χαρακτηριστικά) (μον.1,5)

2. Να αναφέρετε τρία(3) κριτήρια με βάση τα οποία οι άνθρωποι επέλεξαν τον χώρο εγκατάστασής τους κατά τον Β' Αποικισμό. (μον.3)

3. Ο Κλεισθένης θεωρείται ο θεμελιωτής του Δημοκρατικού πολιτεύματος.

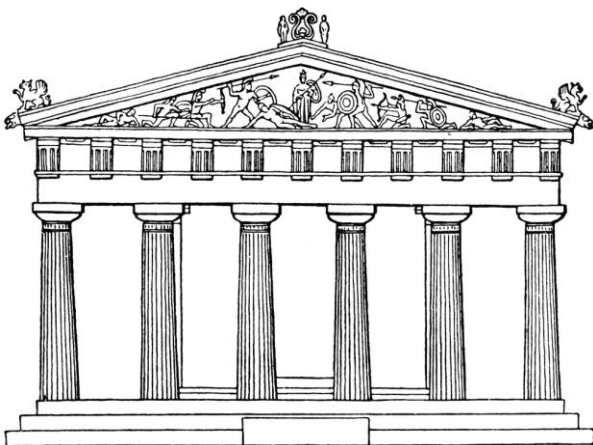
Να αναφέρετε και να αναλύσετε:

- α) Τρεις καινοτομίες που υιοθέτησε στην Αθήνα. (μον.1,5)
β) Ποια κατά τη γνώμη σας ήταν η **πιο σημαντική** για τη θεμελίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. (μον.1,5)

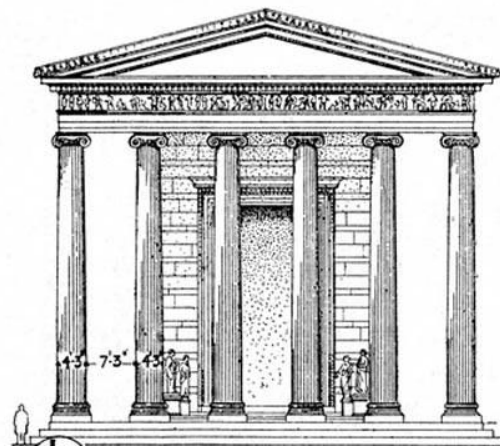
ΜΕΡΟΣ Γ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις(3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε απάντηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1.

A

B

Μελετώντας τις πιο πάνω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α) Να αναγνωρίσετε τους ρυθμούς των πιο πάνω ναών. (μον. 1)
β) Να δώσετε **δύο (2)** χαρακτηριστικά για τον κάθε τύπο ναού. (μον. 2)

2.

Ο Νείλος δεν κομίζει μόνον το νερό. Η πλημμύρα φτάνει φορτωμένη με λάσπη που αποσπάται κυρίως από τα ηφαιστειογενή χώματα της Άνω Αβυσσηνίας. Στην Αίγυπτο, η πιο αργοκύλιση πορεία του ποταμού ευνοεί την πρόσχωση στα χωράφια που σκεπάζει τότε. Αυτό που συνθέτει τούτο το τόσο εύφορο έδαφος της Αιγύπτου, που επιτρέπει σήμερα δύο ή τρεις σοδειές τον χρόνο, είναι αυτή η λάσπη, συμπληρωμένη με το φυλλόχωμα. Καταλαβαίνουμε το γιατί οι Αιγύπτιοι, βλέποντας αυτή την πλημμύρα, που τους φέρνει συγχρόνως νερό και χώμα, την έκαναν θεό, τον Χαπί, και συνέθεσαν ύμνους προς τιμήν του: «Χαίρε Χαπί, βγες σε τούτη τη γη και φτάσε για να δώσεις τη ζωή στην Αίγυπτο· εσύ που κρύβεις τον ερχομό σου μες στα σκοτάδια [οι Αιγύπτιοι δεν γνώριζαν τις πηγές του Νείλου]... Κύμα που απλώνεται πάνω στα περιβόλια ... για να δώσει τη ζωή α' όλους όσους διψούν. Από τη στιγμή που υψώνεται, η γη φωνάζει από αγαλλίαση, χαιρέται κάθε κοιλιά, κάθε ώμος σαλεύει από το γέλια, κάθε δόντι αλέθει...».

Jean Vercoutter, Η αρχαία Αίγυπτος, μετ. Αριστέα Παρίση, εκδ. Μ. Καρδαμίτσα, 1994, σ. 22-23

Αφού μελετήσετε το πιο παράθεμα 2 και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να γράψετε τρεις (3) λόγους για τους οποίους η Αίγυπτος ονομάστηκε «δώρον του Νείλου»; **(μον.3)**

3.

Αφού παρατηρήσετε τις πιο πάνω εικόνες και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις:

α) Να περιγράψετε την αγωγή των αγοριών και των κοριτσιών στην αρχαία Σπάρτη. **(μον.2)**

β) Να σχολιάσετε τον σκοπό της αγωγής των νέων στη Σπάρτη; **(μον.1)**

ΜΕΡΟΣ Δ' (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Από τις τρεις(3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε απάντηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. α) Πού έκτιζαν τα σπίτια τους οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής της Κύπρου; (μον.1,5)
- β) Να αιτιολογήσετε γιατί επέλεξαν τους συγκεκριμένους χώρους για να δημιουργήσουν τους οικισμούς τους. (μον.0,5)
2. α) Πώς χαρακτηρίστηκε η «ειρήνη του Μέγα Βασιλέα» και γιατί; (μον.1)
- β) Να αναφέρετε **δύο(2)** όρους της ειρήνης αυτής. (μον.1)
3. Για ποιον στρατηγό ελέχθη η φράση «και νεκρός ενίκα»; Να αναφέρετε τα γεγονότα . (μον.2)

Η Διευθύντρια

Ιουλία Σχίζα

ΜΕΡΟΣ Δ΄ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Από τις τρεις(3) ερωτήσεις να απαντήσετε ΜΟΝΟ στις δύο (2). Κάθε απάντηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. α) Πού έκτιζαν τα σπίτια τους οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής της Κύπρου; (μον.1,5)
β) Να αιτιολογήσετε γιατί επέλεξαν τους συγκεκριμένους χώρους για να δημιουργήσουν τους οικισμούς τους. (μον.0,5)
2. α) Πώς χαρακτηρίστηκε η «ειρήνη του Μέγα Βασιλέα» και γιατί; (μον.1)
β) Να αναφέρετε **δύο(2)** όρους της ειρήνης αυτής. (μον.1)
3. Για ποιον στρατηγό ελέχθη η φράση «και νεκρός ενίκα»; Να αναφέρετε τα γεγονότα . (μον.2)

Οι Εισηγήτριες

Η Συντονίστρια

Η Διευθύντρια

Θεοχάρους Στέλλα

Παναγιώτου Πολυξένη Ξενή

Χατζηκυριάκου Αναστασία

Ιουλία Σχίζα

ΙΣΤΟΡΙΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΛΥΣΕΙΣ ΓΡΑΠΤΩΝ ΠΡΟΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ 2017-2018

ΜΕΡΟΣ Α΄ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4) : ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΥΟ(2) ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) 1 = Δ   0,5X4 = 2 ΜΟΝΑΔΕΣ
2 = Ε
3 = Β
4 = Α

- 2) α = ΣΩΣΤΟ   0,5X4 = 2 ΜΟΝΑΔΕΣ
β = ΛΑΘΟΣ
γ = ΛΑΘΟΣ
δ = ΣΩΣΤΟ

ΜΕΡΟΣ Β΄ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6) : ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ(3)

1) α) **Σεισάχθεια**: νόμος (0,25) του Σόλωνα (0,5) → **0,75 μον.**

□ Προέβλεπε: α) να καταργηθούν τα χρέη, β) να ελευθερωθούν όσοι είχαν γίνει δούλοι εξαιτίας των χρεών και γ) απαγορεύτηκε ο δανεισμός με εγγύηση την προσωπική ελευθερία. → 3X 0,25 = **0,75 μον**

β) **Κούρος** : Αρχαϊκή εποχή 800-479π.Χ → **0,5 μον.**

Χαρακτηριστικά: 2 από τα πιο κάτω **0,5 X 2 = 1 μον**

- αγάλματα νεαρων ανδρων που στεκονται ορθιοι
- είναι γυμνοί με καλογυμνασμένα σώματα και πλούσια μαλλιά
- είναι ακίνητοι με σημάδι κίνησης την προβολή του αριστερού ποδιού
- μειδιάμα(αρχαιοπρεπές χαμόγελο)

2) Κριτήρια επιλογής χώρου Β΄ Αποικισμός: **3 από τα πιο κάτω 1 X 3 = 3 μον.**

- Πλούσια ενδοχώρα (εύφορη γη για καλλιέργειες, νερό)
- Λιμάνι χωρίς άνεμο
- Φυσική οχύρωση για αντιμετώπιση εχθρών
- Εξασφάλιση και άλλων αγαθών (μέταλλα, ξυλεία, δούλους)
- Κοντά στη θάλασσα για να επικοινωνεί εύκολα η αποικία με τη μητρόπολη και τις άλλες ελληνικές πόλεις

3) α) Καινοτομίες Κλεισθένη: 3 από τα πιο κάτω **0,5 X 3 = 1,5 μον**

- ❑ **Δημιουργία 10 φυλών:** Τα μέλη προέρχονταν από διαφορετικές περιοχές της Αττικής (άστρ, παράλια, εσωτερικό) και αντιπροσώπευαν όλες τις κοινωνικές τάξεις. ☞ Μειώθηκε η τοπική εξουσία που είχαν οι μεγάλες οικογένειες, αφού δεν ήταν σημαντική η συγγένεια και η ευγενική καταγωγή.
- ❑ **Βουλή των 500:** 50 βουλευτές από κάθε φυλή που κληρώνονταν. Έπρεπε να είναι άνω των 30 ετών και προέρχονταν από τις 3 ανώτερες οικονομικά τάξεις. Προετοίμαζαν τα θέματα για την Εκκλησία του Δήμου. ☞ Περισσότερη αντιπροσώπηση των πολιτών.
- ❑ **Στρατηγοί:** Αυξήθηκαν σε 10 (1 από κάθε φυλή) και εκλέγονταν για 1 χρόνο. Επικεφαλής του στρατού παραμένει ο πολέμαρχος. Αρχικά είχαν μόνο στρατιωτικά καθήκοντα, αργότερα απέκτησαν και πολιτικά. ☞ Μειώθηκε η δύναμη του πολέμαρχου στρατηγού.
- ❑ **Εκκλησία του Δήμου:** Συνέλευση γνήσιων Αθηναίων άνω των 20 ετών, εξαιρούνταν οι γυναίκες, οι μέτοικοι και οι δούλοι. Κυρίαρχο σώμα, αφού σε αυτήν λαμβάνονταν σοβαρές αποφάσεις (πόλεμος, ειρήνη, συμμαχία). Ψήφισε νόμους για τη διοίκηση, ενέκρινε ή απέρριπτε τις προτάσεις της Βουλής. Η ενεργός συμμετοχή των πολιτών έκανε άμεση τη δημοκρατία.
- ❑ **Οστρακισμός:** Μέτρο προστασία της δημοκρατίας από την τυραννία. Η καταγραφή με μυστική ψηφοφορία πάνω σε όστρακο (κομμάτι σπασμένου αγγείου) του ονόματος ισχυρού προσώπου που προκαλούσε υποψίες ότι θα μπορούσε να γίνει τύραννος. Εξοριζόταν για 10 χρόνια.

β) πιο σημαντική ..... ότι βάλουν **0,5 μον.**
επιχειρήματα τουλάχιστον 2 **2Χ0,5 = 1 μον.**

ΜΕΡΟΣ Γ' (ΜΟΝΑΔΕΣ 6) : ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ(3)

1)α) **ΕΙΚΟΝΑ Α' = ΔΩΡΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ 0,5 μον**

ΕΙΚΟΝΑ Β' = ΙΩΝΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ 0,5 μον

β) **χαρακτηριστικά: 2 για κάθε ρυθμό → 0,5Χ2= 1 μον.**

ΔΩΡΙΚΟΣ: κοντοί, βαριοί και αυστηροί

ΙΩΝΙΚΟΣ: ψηλοί, πιο κομψοί, πλούσια διακόσμηση, έχουν κιονόκρανα που καταλήγουν σε έλικες και διακοσμούνται με ανάγλυφα και ολόγλυφα λιοντάρια και μυθολογικά τέρατα στο πάνω μέρος.

2) **«Δώρον του Νείλου»:** 3 σημεία από τα πιο κάτω **0,5 Χ 3= 3 μον.**

- Ο Νείλος, που πηγάζει σχεδόν από τον Ισημερινό, διασχίζει την Αίγυπτο σε μία απόσταση 1.000 χιλιομέτρων και την μεταβάλλει σε αληθινό σιτοβολώνα.
- Ο Νείλος είναι η μόνη οδός επικοινωνίας για την Αίγυπτο. Πλήθος πλοίων τον διασχίζουν. Συνηθισμένοι στη ναυσιπλοΐα οι Αιγύπτιοι διακινδυνεύουν και ταξίδια στην ανοιχτή θάλασσα. Πλέον προς τις ακτές της Παλαιστίνης, απ' όπου προμηθεύονται ξυλεία. Όμως τακτικά ο Νείλος πλημμυρίζει και τα νερά του κατακλύζουν τις γύρω περιοχές.

- Η χλωρίδα και η πανίδα στις όχθες του Νείλου καλύπτουν απόλυτα τις ανάγκες των Αιγυπτίων. Στο δέλτα του ποταμού ψαρεύουν και το κυνήγι είναι άφθονο.
- Εκεί φυτρώνει σε αφθονία ο πάπυρος*, τον οποίο χρησιμοποιούν για να κατασκευάζουν πλοία, καλάθια, σχοινιά και, κυρίως, ένα είδος χαρτιού.

3) α) 2 σημεία για το καθένα 0,5 X 4 = 2 μον.

Αγωγή αγοριών :

Από 7 χρονών τα αναλάμβανε η Πολιτεία (φαγητό, εκπαίδευση, διαμονή).

- ✓ Ζούσαν όλα μαζί σε ομάδες (αγέλες) με επικεφαλή τον παιδονόμο.
- ✓ Μάθαιναν στη σκληρή ζωή και ασκούσαν σε διάφορες αξίες (αποδοχή, φιλία, συνεργασία).
- ✓ Διδάσκονταν ανάγνωση, γραφή, μουσική και χορό.

Αγωγή κοριτσιών :

- ✓ Εκπαιδεύονταν με τον ίδιο τρόπο με τον οποίο εκπαιδεύονταν τα αγόρια.
- ✓ Ασκούσαν στα γυμναστήρια για να αποκτήσουν δυνατό σώμα και ηθικό χαρακτήρα, ώστε να κάνουν υγιή και δυνατά μωρά και να γίνουν αξίες μητέρες.
- ✓ Συμμετείχαν σε διάφορες εκδηλώσεις της πόλης (γιορτές, αγώνες).

β) σκοπός: έσχατος λόγος όλου του συστήματος κοινωνικής διατάξεως ήταν να διαμορφώσει καλούς και ετοιμοπόλεμους στρατιώτες.

ΜΕΡΟΣ Δ' (ΜΟΝΑΔΕΣ 4) : ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΥΟ (2) ΑΠΟ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ(3)

1) α) 3 σημεία 0,5 X 3 = 1,5 μον.

- Πάνω σε λόφους
- Κοντά σε ποτάμια
- Κοντά σε θάλασσες

β) αιτιολόγηση 2 σημεία από τα πιο κάτω 0,25 X 2 = 0,5 μον.

- ➔ για προστασία από θηρία και στοιχεία της φύσης
- ➔ γόνιμο έδαφος που βοηθούσε την καλλιέργεια, κυνήγι, ψάρεμα
- ➔ οχύρωση για προστασία

2) α) «ειρήνη του Μέγα Βασιλέα» → έντιμη 0,5 μον.

Γιατί την υπέγραψε ως βασιλιάς προς βασιλιά και όχι ως δούλος προς βασιλιά → 0,5 μον.

β) όροι ειρήνης; 2 σημεία 0,5 X 2 = 1 μον.

- ο Ευαγόρας θα εγκατέλειπε όλες τις κυπριακές πόλεις που είχαν υποταχτεί σ' αυτόν, εκτός από τη Σαλαμίνα.
- θα πλήρωνε φόρο στον Αρταξέρξη ,που ορίστηκε μεγαλύτερος απο το συνηθισμένο.

3) «και νεκρός ενίκα»; ελέχθη για τον Κίμωνα 0,5 μον.

Γεγονότα: -εκστρατεία Κίμωνα και Αναξικράτη 450-449 π.Χ να καταναυμαχήσουν το στόλο των Κιλικών και των Φοινίκων στις ακτές της Πάφου.

- οι Αθηναίοι κατέλαβαν το Μάριο και εγκατέστησαν το Στασιόικο βασιλιά
- απελευθέρωσαν τους Σόλους και πολιόρκησαν το Κίτιο
- Ο Κίμωνας αρρώστησε ξαφνικά και πέθανε
- Οι Αθηναίοι για να αποφύγουν την πτώση του ηθικού των στρατιωτών κράτησαν μυστικό το θάνατό του → αποτέλεσμα όταν συγκρούστηκαν με τον στόλο των Περσών και των Φοινίκων νίκησαν και έτσι αποδόθηκε η νίκη αυτή αποδόθηκε στον Κίμωνα.